

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 4
2513 AA DEN HAAG

**Directoraat-generaal
Energie, Telecom &
Mededinging**
Directie Energiemarkt

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Factuuradres
Postbus 16180
2500 BD Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ez

Datum 10 juli 2014
Betreft Beantwoording vragen het 380 kV hoogspanningstracé Borssele-Rilland

Geachte Voorzitter,

Hierbij bied ik u mede namens de minister van Infrastructuur en Milieu (IenM) de antwoorden aan op de schriftelijke vragen die zijn gesteld door het lid Mulder (CDA) over het 380 kV hoogspanningstracé Borssele-Rilland. Deze vragen werden ingezonden op 18 juni 2014, met kenmerk 2014Z11321.

Ons kenmerk
DGETM-EM / 14108972

Uw kenmerk
2014Z11321

1
Bent u bekend met het bericht 'Haast met hoogspanningslijn'?¹

Antwoord
Ja.

2
Is de capaciteitsuitbreiding van het traject Borssele-Rilland nodig ten behoeve van het realiseren van de uitbreiding van de interconnectiecapaciteit met België?

Antwoord
In eerste instantie is de capaciteitsuitbreiding van Borssele naar Tilburg (waar het traject Borssele-Rilland het eerste deel van is) bedoeld voor de uitbreiding van elektriciteitstransport van Borssele naar de 'landelijke ring', het deel van het 380kV hoogspanningsnet in Nederland dat in een ringvorm aaneengesloten is.

Er is inmiddels ook behoefte aan vergroting van de mogelijkheid om elektriciteit te transporteren tussen Nederland en België ('interconnectiecapaciteit'). Half april is dit door TenneT bij de minister van EZ aangegeven. Dit is mede gebaseerd op internationale afspraken met België en de huidige ontwikkelingen op de Belgische elektriciteitsmarkt. Om dit mogelijk te maken is er bij Rilland een koppelstation nodig. Voor het benodigde inpassingsplan van dit koppelstation is inmiddels de Rijkscoördinatieregeling opgestart.

---

¹ PZC, 'Haast met hoogspanningslijn', 8-5-2014

3

Bent u van mening dat capaciteitsuitbreiding van de transportleidingen voor elektriciteit, gezien de huidige energiebehoefte en bijgestelde toekomstplannen voor energieproductie, onder andere bestaande uit uitstel of zelfs afstel van de bouw van een tweede kerncentrale, nog steeds noodzakelijk is?

Antwoord

De bestaande 380 kV verbinding van Borssele naar de landelijke 380 kV ring bij Geertruidenberg is vol. Dat betekent dat er geen onderhoud mogelijk is zonder het terug regelen van centrales. Daarmee voldoet TenneT, als beheerder van het landelijke hoogspanningsnet, niet aan de eisen die gesteld zijn in de Elektriciteitswet. De noodzaak voor een nieuwe verbinding is groter geworden door het faillissement van Zalco en Thermfors (twee grote energieverbruikers in Zeeland). Deze energie moet nu ook afgevoerd worden naar buiten de regio. Daarnaast is er ook capaciteitsuitbreiding nodig om ruimte te hebben voor nieuwe initiatieven voor productiecapaciteit.

4

De reden die voor de versnelde realisatie van de capaciteitsuitbreiding van het tracé Borssele-Rilland wordt gegeven, is de aanleg van een windmolenpark voor de kust van Walcheren; klopt het dat de Structuurvisie Windenergie op Zee, waarin de planning van windenergiegebieden wordt geregeld, nog niet definitief is en nog moet worden voorgelegd aan de Kamer?

Antwoord

Er is geen sprake van een versnelde realisatie van het traject Borssele-Rilland. Aanvankelijk was de planning dat de ruimtelijke procedure voor het project in 2014 zou zijn afgerond en met de bouw zou kunnen worden gestart. Het is echter een zeer omvangrijk en complex project en door verschillende redenen heeft het project vertraging opgelopen. Het besluit van TenneT voor de bouw van het nieuwe 380kV station Rilland maakt het mogelijk het project procedureel te splitsen. Daarmee is realisatie van het deel tot Rilland op kortere termijn mogelijk dan als het project als geheel was gerealiseerd. Zo kan sneller een oplossing worden geboden voor het traject Borssele-Rilland.

Met het vigerende Nationaal Waterplan 2009-2015 is het windenergiegebied Borssele aangewezen. Het gebied Borssele ligt buiten de 12-mijlszone. De Rijksstructuurvisie Windenergie op Zee betreft de aanwijzing van de windenergiegebieden Hollandse kust, en ten noorden van de Waddeneilanden. De definitieve Rijksstructuurvisie zal, zoals toegezegd tijdens het Verzamel AO Energie d.d. 26 juni 2014, na de zomer aan de Tweede Kamer worden aangeboden.

5

Kunt u, gelet op het nog niet definitief zijn van de inplanning van windenergiegebieden op zee, aangeven waarom het tracé Borssele-Rilland versneld gerealiseerd zou moeten worden?

Antwoord

Zie het antwoord op vraag 4. Het eerder afronden van de procedure voor het traject Borssele-Rilland maakt het mogelijk ook eerder de feitelijke bouw ter hand te nemen dan het geval is als het project als één geheel in procedure wordt gebracht. Dit is van belang omdat door het beschikbaar zijn van het deel Borssele-Rilland het risico op uitval als gevolg van onvoldoende transportcapaciteit voor productie beperkt wordt. Daarmee wordt ook de kans op het optreden van congestie(kosten) beperkt. Verder wordt het huidige onderhoudsknelpunt beperkt en wordt de beschikbaarheid van interconnectiecapaciteit beter gewaarborgd.

6

Bent u er zeker van dat, in het geval dat er een windenergiegebied voor de Zeeuwse kust zou komen, dit park dan met het land verbonden zou worden via het tracé Borssele-Rilland?

Antwoord

Zoals aangegeven in het antwoord op vraag 3 is de huidige 380 kV verbinding vol. Dat betekent dat er geen onderhoud mogelijk is zonder het terug regelen van centrales. Daarmee voldoet TenneT, als beheerder van het landelijke hoogspanningsnet, niet aan de eisen die gesteld zijn in de Elektriciteitswet. Daarnaast is er ook capaciteitsuitbreiding nodig om ruimte te hebben voor nieuwe initiatieven voor productiecapaciteit. Gezien het potentiële vermogen van één of meer windparken in het aangewezen windenergiegebied Borssele, is extra transportcapaciteit op land noodzakelijk voor de afvoer van de opgewekte elektriciteit naar de landelijke hoogspanningsring. De nieuwe 380 kV verbinding van Borssele naar Tilburg voorziet in die extra capaciteit en ligt dan als verbinding het meest voor de hand.

7

Kunt u toelichten in hoeverre het gekozen tracé rekening houdt met onrust ten aanzien van gezondheidsrisico's?

Antwoord

Bij het komen tot tracés voor nieuwe hoogspanningsverbindingen wordt nadrukkelijk rekening gehouden met het geldende voorzorgsbeleid uit 2005. Dit beleid vraagt om zo veel als redelijkerwijs mogelijk te voorkomen dat nieuwe gevoelige bestemmingen (huizen, scholen, kinderdagverblijven, crèches) ontstaan in de magneetveldzone van de nieuwe verbinding. Het beleid wordt ook toegepast bij het project Zuid-West 380 kV.

Helaas is het niet volledig te voorkomen dat er mensen in de magneetveldzone van de nieuwe verbinding komen met hun woning. In het gebied van de nieuwe verbinding is sprake van veel verspreid liggende bebouwing. Voor de mensen met een woning in de magneetveldzone van de nieuwe verbinding is er de mogelijkheid om door TenneT uitgekocht te worden. TenneT heeft hiervoor een zgn. schadegids ontwikkeld.

Mensen in de specifieke magneetveldzone hebben de keuze uit de mogelijkheid voor een schadevergoeding (en te blijven wonen in hun woning) of de mogelijkheid voor uitkoop met volledige schadeloosstelling (verhuizen). In Zeeland is TenneT inmiddels gestart met verkennende gesprekken. Overigens is met diverse bewoners die dit betreft al eerder contact geweest.

8

Kunt u toelichten in hoeverre er alternatieve routes zijn bekeken voor het gekozen tracé?

Antwoord

In het kader van de procedure voor de milieueffectrapportage moeten realistische alternatieven worden onderzocht op milieueffecten. Dat is ook het geval voor het project Zuid-West 380 kV. Bij de keuze voor het voorgenomen tracé zijn de verschillende onderzochte alternatieven tegen elkaar afgewogen op verschillende aspecten (milieu-aspecten, (net)techniek, kosten en draagvlak). Voor het project Zuid-West 380 kV is de keuze voor het voorgenomen tracé in maart 2011 gemaakt door de toenmalige ministers van EZ en IenM. Hierbij is ook rekening gehouden met de regionale bestuurlijke voorkeur. In Zeeland was de voorkeur het tracé dat in 2011 is gekozen. Dit tracé wordt sindsdien tot in detail uitgewerkt ten behoeve van de formele procedurele stappen. Voor het deel Borssele-Rilland is de verwachting dat het ontwerp-inpassingsplan en de ontwerp-vergunningen eerste helft 2015 ter inzage gaan.

(w.g.)

H.G.J. Kamp
Minister van Economische Zaken